

KLINIKA ONKOLOGII
UNIwersytetu Medycznego w Białymstoku
Kierownik: Prof. dr hab. med. Marek Z. Wojtukiewicz

15-027 Białystok, ul. Ogrodowa 12, tel.: (85) 6646734; fax.: 48 (85) 6646783, e-mail: onkologia@u.nb.edu.pl

Ocena

**dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
oraz osiągnięcia naukowego pt. „Paradygmat optymalnej
opieki paliatywnej – identyfikacja barier,
propozycje rozwiązań, nowe możliwości i podjęte działania”**

**dr n. med. Tomasza Dzierżanowskiego
kierownika Pracowni Medycyny Paliatywnej
Zakładu Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego**

Dane biograficzne

Dr n. med. Tomasz Dzierżanowski jest absolwentem Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Białymstoku. Dyplom lekarza uzyskał w 1992 roku. W 2001 r. uzyskał tytuł *Master of Business Administration* w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu/*Georgia State University*, Atlanta (USA). W 2011 roku, na podstawie rozprawy doktorskiej p.t. „Wpływ obciążenia opioidami na skuteczność zastosowania metylonaltreksonu u pacjentów z zaparciem stolca w zaawansowanym stadium choroby nowotworowej”, Rada Naukowa Centrum Onkologii – Instytutu im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie nadała mu stopień naukowy doktora nauk medycznych. W 2015 roku dr med. Tomasz Dzierżanowski uzyskał specjalizację w dziedzinie chorób wewnętrznych, a dwa lata później tytuł specjalisty w dziedzinie medycyny paliatywnej. Warto podkreślić, że habilitant za ostatni z wymienionych egzaminów otrzymał wyróżnienie - nagrodę Ministra Zdrowia „Specjalista Roku 2017” za najlepiej zdany egzamin specjalizacyjny. W latach 2012-

2017 dr med. Tomasz Dzierżanowski był zatrudniony na etacie asystenta, a od 2017 adiunkta w Pracowni Medycyny Paliatywnej Katedry Onkologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Od 2018 roku do chwili obecnej habilitant jest kierownikiem Pracowni Medycyny Paliatywnej w Zakładzie Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Ocena dorobku naukowego

Dr n. med. Tomasz Dzierżanowski posiada bardzo bogaty ilościowo dorobek naukowy, na który składają się (zgodnie z informacjami pochodzącymi z analizy bibliometrycznej sporządzonej przez Bibliotekę Główną Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego) zarówno prace opublikowane przed-, jak i po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk medycznych. Łączna liczba prac pełnotekstowych i rozdziałów w podręcznikach wynosi aż 110. Niezwykle istotne jest, że w ogromnej większości prac habilitant jest pierwszym, bądź korespondencyjnym autorem. Praktycznie cały dorobek naukowy dr n. med. Tomasza Dzierżanowskiego poświęcony jest różnym aspektom medycyny paliatywnej. Przed doktoratem habilitant opublikował 2 oryginalne pełnotekstowe prace naukowe, 3 opisy przypadków oraz 5 prac poglądowych, z których jedna ma punktację MNiSW równą 6. Pozostałe prace z tego okresu nie posiadają *Impact Factor* (IF) ani punktacji MNiSW. Podkreślić natomiast należy, że habilitant jest pierwszym autorem 9 spośród 10 tych prac. Dorobek habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora jest bogaty. Składa się na to 21 oryginalnych pełnotekstowych prac naukowych, z których 9 zostało opublikowanych w czasopismach posiadających IF (IF=22,751; punktacja MNiSW=713), 9 prac kazuistycznych opublikowanych w czasopismach nieposiadających IF (punktacja MNiSW=81); 27 prac poglądowych, z których dwie pojawiły się na łamach czasopism posiadających IF (IF=6,203; punktacja MNiSW=348), 37 rozdziałów w podręcznikach

krajowych. Łączna punktacja prac pełnotekstowych autorstwa/współautorstwa dr med. T. Dzierżanowskiego przedstawia się następująco: IF=28,954; punktacja MNiSW=1142. Ponadto, habilitant jest współautorem 3 monografii oraz autorem dwóch publikacji popularnonaukowych. Dr med. T. Dzierżanowski jest redaktorem naczelnym 3 wieloautorskich podręczników. Dorobek habilitanta wzbogacają 4 pełnotekstowe publikacje zamieszczone w suplementach czasopism.

Działalność naukowa dr n. med. Tomasza Dzierżanowskiego po uzyskaniu stopnia dr nauk medycznych jest skoncentrowana na ostatnim okresie życia chorych na nowotwory i wypracowaniu zasad optymalnego postępowania z chorymi na nowotwory w schyłkowej fazie choroby. Za najważniejsze oryginalne pełnotekstowe prace naukowe opublikowane w tym okresie przez habilitanta uważam poniższe publikacje:

1. Dzierżanowski T., Gradalski T., Kozłowski M. Palliative performance scale: cross cultural adaptation and psychometric validation for Polish hospice setting. *BMC Palliative Care* 2020, 19: 52 (IF=2,015; MNiSW=100)
2. Ciałkowska-Rysz A., Dzierżanowski T. Topical morphine for treatment of cancer-related painful mucosal and cutaneous lesions: a double-blind, placebo-controlled cross-over clinical trial. *Archives of Medical Science* 2019, 15: 146-151 (IF=2,807; MNiSW=70)
3. Dzierżanowski T., Kozłowski M. Itopride increases the effectiveness of the management of opioid-induced constipation in palliative care patients: an observational non-interventional study. *Archives of Medical Science* 2019. doi: 10.5114/aoms.2019.85943 (IF=2,807; MNiSW=70)
4. Dzierżanowski T., Ciałkowska-Rysz A. Behavioral risk factors of constipation in palliative care patients. *Supportive Care in Cancer* 2015, 23: 1787-1793 (IF=2,535; MNiSW=30)

Liczba cytowań prac naukowych autorstwa/współautorstwa dr med. T. Dzierżanowskiego wg bazy *Web of Science Core Collection* (bez autocytowań) wynosi 101, natomiast wg bazy *Scopus* 47. Indeks *Hirscha* habilitanta wg bazy *Web of Science* wynosi 8, zaś wg bazy *Scopus* jest równy 5.

Prace naukowe dr n. med. Tomasza Dzierżanowskiego były wyróżniane. Otóż w 2019 roku habilitant otrzymał nagrodę *European Pain Federation EFIC 2019 Congress Abstract Prize for the best abstract presentation on the subject of Pain Therapies*, zaś w kolejnym roku uzyskał nagrodę II stopnia Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za osiągnięcia naukowe. W tym samym roku znalazł się na pozycji 37 na liście 100 liderów naukowych w latach 2017-2019 Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Reasumując, dorobek naukowy dr n. med. Tomasza Dzierżanowskiego jest bogaty i ciekawy, w całości dotyczy różnych aspektów ostatniej fazy życia chorych na nowotwory oraz stworzenia aktualnych i wszechstronnych standardów opieki paliatywnej. Dorobek habilitanta stanowi podstawę do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych.

Ocena osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe, wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.), dr n. med. Tomasz Dzierżanowski przedstawił cykl 6 publikacji pełnotekstowych opatrzonych wspólnym tytułem „Paradygmat optymalnej opieki paliatywnej – identyfikacja barier, propozycje rozwiązań, nowe możliwości i podjęte działania”.

W skład cyklu weszły następujące publikacje:

1. Dzierżanowski T, Ciałkowska-Rysz A. Accessibility of opioid analgesics and barriers to optimal chronic pain treatment in Poland in 2000-2015. *Support Care Cancer*. 2017; 25(3):775-781, doi:10.1007/s00520-016-3460-3. [IF= 2.698; MNiSW= 30]
2. Dzierżanowski T, Kozłowski M. Opioid prescribing attitudes of palliative care physicians versus other specialists: a questionnaire-based survey. *Postgrad Med J*. 2021. Epub ahead of print: [7.01.2021]. doi:10.1136/postgradmedj-2020-139152 [IF =1.911; MNiSW =70]
3. Dzierżanowski T, Larkin P. Proposed Criteria For Constipation In Palliative Care Patients. A Multicenter Cohort Study. *Journal of Clinical Medicine*. J. Clin. Med. 2021; 10;1:40. doi:10.3390/jcm10010040 [IF =3.303; MNiSW= 140]
4. Dzierżanowski T. Prospects for the Use of Cannabinoids in Oncology and Palliative Care Practice: A Review of the Evidence. *Cancers*. 2019; 11(2):129. doi:10.3390/cancers11020129 [IF= 6.162; MNiSW= 140]
5. Dzierżanowski T, Kozłowski M. Personal fear of their own death and determination of philosophy of life affects the breaking of bad news by internal medicine and palliative care clinicians. *Arch Med Sci* 2019;1-8. doi:10.5114/aoms.2019.85944 [IF= 2.807; MNiSW= 70]
6. Ciałkowska-Rysz A, Dzierżanowski T (autor do korespondencji). Personal fear of death affects the proper process of breaking bad news. *Arch Med Sci*. 2013; 9(1):127–131 doi:10.5114/aoms.2013.33353 [IF= 1.890; MNiSW =20]

Publikacje przedstawione jako osiągnięcie naukowe dr n. med. Tomasza Dzierżanowskiego zostały zamieszczone na łamach czasopism o zasięgu międzynarodowym,

indeksowanych w bazie *Journal Citation Reports* (JCR), co jest rękojmią ich wysokiej jakości. Sumaryczny IF powyższych prac naukowych wynosi 18,713; zaś ich łączna punktacja MNiSW jest równa 530. Podkreślić należy, że habilitant jest pierwszym autorem pięciu z powyższych prac naukowych i drugim autorem (autorem do korespondencji) w szóstej, co świadczy o jego dużym wkładzie zarówno w planowanie, realizację badań, jak i tworzenie publikacji.

Reasumując, badania przeprowadzone przez dr n. med. Tomasza Dzierżanowskiego mają wartość poznawczą, dają bowiem lepszy wgląd w potrzeby chorych na nowotwory w końcowej fazie życia. Równie ważne jest, że w dalszej perspektywie wyniki badań naukowych habilitanta będą miały istotne implikacje kliniczne w formie paradygmatu optymalnej opieki paliatywnej nienapotyające barier, a przedstawione przez niego propozycje skutecznych rozwiązań diagnostycznych i terapeutycznych w efekcie utworzą nowe perspektywy dla pacjentów w schyłkowej fazie choroby nowotworowej.

W mojej opinii oceniany cykl 6 prac naukowych autorstwa/współautorstwa dr n. med. Tomasza Dzierżanowskiego spełnia warunki stawiane osiągnięciom naukowym, które są podstawą do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego nauk medycznych.

Ocena osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych

Dr n. med. Tomasz Dzierżanowski posiada doświadczenie w pracy dydaktycznej. Jako motto swojej działalności dydaktycznej dr n. med. Tomasz Dzierżanowski przyjął ułatwienie lekarzom dostępu do aktualnej wiedzy medycznej. Zaowocowało to stworzeniem czasopisma *Medycyna Paliatywna* - oficjalnego pisma Polskiego Towarzystwa Medycyny Paliatywnej (PTMP), którego współzałożycielem i zastępcą redaktora naczelnego jest habilitant.

Dr med. Tomasz Dzierżanowski od 2011 r. na zlecenie Centrum Egzaminów Medycznych układa pytania do egzaminów specjalizacyjnych z dziedziny medycyny

paliatywnej. Od ponad 10 lat jest wykładowcą na kursach z zakresu medycyny paliatywnej organizowanych dla lekarzy specjalizujących się w dziedzinie medycyny paliatywnej, chorób wewnętrznych i ginekologii onkologicznej. Warto zaznaczyć, że habilitant stworzył autorskie programy z zakresu medycyny paliatywnej i wielokrotnie organizował szkolenia aktualizujące wiedzę z tych zagadnień.

Bezsprzecznie zwieńczeniem działalności dydaktycznej dr med. T. Dzierżanowskiego jest współredagowanie podręcznika „Medycyna Paliatywna” (Termedia, Poznań 2019), które jest obszernym (ponad 500 stron) i bardzo aktualnym źródłem wiedzy opartej na zasadach *Evidence Based Medicine* (EBM). Podręcznik ten jest podstawą merytoryczną dla osób przygotowujących się do egzaminów specjalizacyjnych w dziedzinie medycyny paliatywnej. W ramach działalności dydaktyczno-edytorskiej dr med. T. Dzierżanowski także stworzył serię monografii p.t. „Studium Medycyny Paliatywnej”, która propaguje wiedzę z zakresu medycyny paliatywnej z uwzględnieniem EBM.

Dr med. Tomasz Dzierżanowski bierze udział w promowaniu młodych kadr naukowych. Habilitant był promotorem pomocniczym zakończonej pracy doktorskiej i recenzentem pracy magisterskiej.

Należy podkreślić, że dr med. T. Dzierżanowski ma duży wkład w organizację i rozwój opieki paliatywnej w Polsce. Jest dyrektorem medycznym Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej i zarządza pracą szeregu placówek domowej opieki paliatywnej. Był także dyrektorem medycznym hospicjum stacjonarnego oraz kierownikiem medycznym jednego z największych w Polsce hospicjów domowych.

Od 10 lat habilitant uczestniczy w projekcie badania organizacji i rozwoju opieki paliatywnej w Polsce we współpracy z Zakładem Medycyny Paliatywnej Katedry Onkologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Z kolei, w latach 2011-12 pełnił funkcję sekretarza Zespołu Ekspertów ds. Opieki Paliatywnej i Hospicyjnej powołanego przez Ministra Zdrowia.

Warto zaznaczyć, że dr med. T. Dzierżanowski był inicjatorem zmian legislacyjnych, ujętych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, które doprowadziły do rozszerzenia uprawnień lekarzy pracujących w hospicjach do przepisywania refundowanych wyrobów medycznych (takich jak ortezy, gorsety, materace przeciwoleżynowe itp.).

Dr med. T. Dzierżanowski od wielu lat aktywnie działała w PTMP, od 2018 r. jako wiceprezes Zarządu Towarzystwa, na rzecz rozwoju i integracji środowiska medycyny paliatywnej. W roku 2010 habilitant zainicjował przystąpienie Towarzystwa jako członka zbiorowego do *European Association for Palliative Care*. W ramach inicjatywy Unii Europejskiej dr med. Tomasz Dzierżanowski reprezentował PTMP w europejskim projekcie PRISMA.

Dr med. Tomasz Dzierżanowski jest członkiem szeregu krajowych i zagranicznych towarzystw naukowych, takich jak: Polskie Towarzystwo Medycyny Paliatywnej, Towarzystwo Internistów Polskich, *European Association For Palliative Care*, *International Association for the Study of Pain*, *Multinational Association of Supportive Care Cancer*, *Cochrane Collaboration*.

Dr med. Tomasz Dzierżanowski jest zaangażowany w proces recenzowania publikacji prac naukowych nadsyłanych do krajowych i zagranicznych czasopism naukowych. Do chwili obecnej dokonał ponad 30 recenzji, w tym 16 dla czasopism posiadających *Impact Factor*. Jest również recenzentem prac zgłaszanych na coroczną międzynarodową konferencję studenckich kół naukowych *Warsaw International Medical Congress for Young Scientists*. Habilitant jest zastępcą redaktora naczelnego czasopisma *Medycyna Paliatywna (Palliative Medicine)* oraz członkiem rady naukowej czasopisma *Współczesna Onkologia (Contemporary Oncology)*. Habilitant był współautorem/autorem ekspertyz sporządzanych na zlecenie Ministerstwa Zdrowia oraz Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

Dr med. Tomasz Dzierżanowski aktywnie współpracuje z szeregiem międzynarodowych grup badawczych, takich jak: *The George Washington University School of Medicine and Health Sciences, Washington, DC, USA*; *Fondazione Antea (Rzym, Włochy)*; *European Society of Medical Oncology (the ESMO Guidelines Committee)*; *Multinational Association of Supportive Care of Cancer, European Association for Palliative Care, Uniwersytet Medyczny w Karagandzie (Kazachstan)*.

W 2017 r. za swoją działalność dr med. Tomasz Dzierżanowski został wyróżniony nagrodą Anioł Medycyny 2016 w ogólnopolskim plebiscycie na lekarzy i farmaceutów najbardziej oddanych pacjentom.

Wniosek końcowy

Oceniając całokształt dorobku naukowego dr n. med. Tomasza Dzierżanowskiego, oryginalne osiągnięcie naukowe oraz dorobek dydaktyczny i organizacyjny, stwierdzam, że habilitant jest przygotowany do prowadzenia samodzielnej działalności naukowej i spełnia kryteria stawiane kandydatom na stopień doktora habilitowanego nauk medycznych. W związku z powyższym, popieram wniosek o nadanie dr n. med. Tomaszowi Dzierżanowskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Białystok, dn. 24.08.2021 r.

prof. dr hab. med. Marek Wojtukiewicz